

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 4. Quid in desponsationibus operentur conditiones tacitæ, ac generales?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

Heres meus, cum morietur Titius, centum ei dato, purum legatum est; quia non conditione, sed mora suspenditur. Sed Resp. in citata lege futuram mortem Titii, legato non adjici, tanquam conditionem; sed temporis praefinitionem, quia illam exprimit non per particulam Si; sed Cum, quae ex ipsa materia substrata, de qua agitur, & consequenter intentione legis, idem operatur, ac particula quando, qua tempus designatur, quae obligationem non suspendit, sed executioni solum moram definit.

§. 3.

An desponsatio recipiat conditionem propriè dictam?

770. Sunt qui hoc negant de matrimonio; sed hi sumunt matrimonium *formaliter* pro ipsa nimirum obligatione conjugum, nata ex mutuo consensu conjugali, quem volunt esse matrimonium *causaliter*; ita Sanchez. *lib. 5. hic D. 1. num. 5.* ubi ait, *consensum praestitum ad matrimonium posse ex conditione pendere, non autem matrimonium.* Huic autem resolutioni, etiam quoad ipsum consensum videtur obviare regula utriusque juris. Nam consensus in matrimonium est *actus legitimus*; de jure autem Canonico *c. 50. de Reg. jur. in 6.* ibi: *actus legitimi conditionem non recipiunt, neque diem*; & de jure civili *L. Actus legitimi, ff. eod.* numerantur complures actus legitimi, qui non recipiunt *diem, vel conditionem*, ut emancipatio, acceptilatio, hereditatis aditio, servi optio, datio Tutoris &c. ubi additur: *ejusmodi actus legitimos, qui non recipiunt diem, vel conditionem, in totum vitari per conditionem, vel temporis adjectionem.* E contra certum videtur, utroque jure multos actus legitimos non tantum appposito tempore, sed etiam conditione propriè dicta celebrari, quin ex hoc capite vitentur, ut aliunde notum est, & constabit ex dicendis.

771. Ad rectam igitur intelligentiam illius regulæ notandum, quosdam esse actus, qui vel naturâ, vel legis dispositione instituti sunt, ut statim suum effectum consequantur, aut purè, ac perfectè celebrentur, ut notat Sanchez. *lib. 5. hic D. 1. n. 5.* & alii, quos cit. & sequitur Barbosa. *in cit.*

*Reg. 50. num. 2. & 13. ex quo sequitur; ejusmodi actus, tanquam pro forma substantiali petere, ut concipiuntur purè, nimirum sine suspensione, seu dilatione in futurum. Et quoniam conditio suspensiva, vel futuri temporis adjectio cum hoc non stat, rectè sequitur eam regulam procedere de illis actibus legitimis, quibus repugnat suspensio, aut dilatio in futurum. Sequitur 2. consensum sponsalium, vel etiam matrimonialem recipere diem, vel conditionem suspensivam. Nam hi contractus, vel actus non necessarîo concipiuntur sub aliqua certa forma cui repugnet suspensio, aut dilatio; ad eos enim sufficit ea forma, quae sufficit ad alios contractus legitimos collatos in tempus, aut eventum futurum, etiam contingentem. Sequitur 3. formas in cæteris Sacramentis novæ legis, non recipere diem, vel conditionem suspensivam; quia repugnat certæ verborum formæ, sub qua ex institutione suâ proferri debent. Nam forma, sub qua ex institutione Christi sunt, significat effectum Sacramenti de præsentibus in subjecto carente obice, ut in his: *ego te baptizo, ego te absolvo, &c.* Sequitur 4. matrimonium, *sumptum formaliter* non recipere conditionem, vel diem; sic enim explicat mutuam obligationem de præsentibus, adeoque consensum non nixum conditione, collatum in tempus, aut eventum contingenter futurum: secus tamen est de Sponsalibus. Hæc enim cum sint promissio matrimonii futuri, & diem, & conditionem recipiunt, cum nec naturâ suâ, nec institutione, aut legis dispositione habeant, ut statim suum effectum consequantur, quoad obligationem præstandi promissum.*

§. 4.

Quid in desponsationibus operentur conditiones tacitæ, ac generales?

Resp. conditiones tacitæ ac generales, seu in dispositione vel contractu *quolibet* subintellectas, non magis esse suspensivas, quam si non exprimentur; ac non expressæ non suspendunt, ergo conditiones tacitæ, ac generales, quæ insunt omni dispositioni, vel contractui, non sunt suspensivæ; ita Sanchez. *l. 5. hic D. 1. n. 6.* *L. conditiones extrinsecus: ibi conditiones*

extrin-

extrinsecus non ex testamento (seu voluntate testatoris) venientes, id est, quæ tacite inesse videntur, non faciunt legata conditionalia. L. Aliquando 107. ff. de conditionibus, & demonstrationibus. L. Hæc verba Testatoris ff. de legat. 1. ibi, hæc verba Testatoris: si hereditatem adierit, subiectum legatum, vel fideicommissum, non faciunt conditionale. Ex quo colliges, conditiones, quæ tacite insunt, etiam expressas, sed eo modo, quo insunt, nihil plus operari, quam si non exprimantur: L. si ita legatum. 85. ff. de legat. 1. ibi: aliud est enim juris, si quid tacite continetur; aliud si verbis exprimitur. L. 88. ff. de conditionibus, & demonstrationibus: si autem exprimantur in dispositione, sed alio modo, ac insunt, ut scilicet censentur potius appositæ ex voluntate disponentis, seu extrinsecæ, fecus dicendum est ex L. si legatum. ff. de adimend. legat. apud Barbof. cit. in regul. juris 60. in 6. num. 10. nam in 1. casu, ubi à disponente non exprimuntur, aut exprimuntur eo modo, quo insunt, dispositio non pendet, nisi à veritate conditionis, in secundo autem, à voluntate exprimentis, & consensum suum conferentis, in eventum futurum. Et ideo in 1. casu dispositionem, aut contractum non reddunt proprie conditionalem, fecus in secundo.

773. Exemplum conditionis tacitæ, aliter, ac inest, expressæ, habetur in legato alicui relicto, sub expressæ conditione: si volet; quæ conditio alioquin in omni contractu subintellecta est, consequenter generalis. Nam in dato casu conditionis ibi expressæ legatum conditionale est, juxta L. si ita legatum. 77. §. Illi si volet, ff. de legat. 1. ibi: conditionale est legatum; hæc enim conditio, in legato expressa sensum facit: si legatarius declaraverit, se velle, ut tenet communis DD. in cit. L., & Abbas in c. significasti, de Elect. n. 6. Covar. 4. decret. p. 2. c. 6. §. 2. num. 4. & alii. Et ideo legatum illud evadit proprie conditionale, ac suspendit, dum legatarius suæ voluntatis declarationem faciat. Unde fit, ut prius decedens, legatum non transmittat ad hæredes, juxta cit. §. Illi, si volet; cujus tamen oppositum foret, eà conditione minime expressa, ut dicitur in L. Cum Pater 77. ff. de legat. 2. ubi habetur, etiam ignorantibus emolumentum ex testamento dari; & cit. L. si ita ibi: quamvis

aliàs, quod sine adiectione (si voler) legatum est; ad heredem legatarii transmittatur. Hinc licet omnia, quæ testamentis adscribuntur sine die, vel conditione (nimirum suspensiva, vel tacita, sed expressa alio modo, quam insit) ex die hereditatis adita præstentur, ut apertè dicitur L. omnia 32. ff. de legat. 2. fecus tamen est, ubi conditio etiam tacita, verbis alio modo, quam insit, exprimitur, ut dictum est. Tunc enim ante conditionis eventum, non debentur legata, nec præstentur, ut ait Gloss. in cit. L. 32. Lit. E.

Dubitari etiam potest, an hæc conditio (si DEUS voluerit, vel si DEO placuerit) sit generalis? consequenter, an desponsatio, sub ejusmodi conditione celebrata, sit conditionalis, an pura? si enim pura est, parit impedimentum justitiæ publicæ; fecus, si conditionalis; juxta dicta supra. Conditionalem esse docent Gloss. in c. Utric de sponsal. in 6; Hostiens. in c. Ad audientiam, eod. & alii: puram verò Gloss. in c. Beatus 21. q. 2. V. divina; Archidiac. in cit. c. Utric. Rosella V. matrimonium. 5. num. 1. Pet. de Soto lect. 3. de matrimonio §. Quarto denique, & alii: sed Pater Sanchez. lib. 5. hic D. 1. num. 10. rectius distinguit, & ait, desponsationem in eo casu esse puram, si conditio intelligitur, de divina voluntate beneplaciti, conditionalem, si de voluntate approbationis, seu signi. Voluntas prima est, quæ DEUS omnia quæ sunt, vel vult, vel permittit: & sic omnino est conditio generalis, consequenter non suspensiva, juxta num. 772. voluntas verò altera, nimirum approbationis, & signi est, cum prudenter (de consilio bonorum, & oratione) colligimus talem actum placere DEO, non displicere; & si sic apponatur, est suspensiva, dum de voluntate signi constat.

§. 5.

Quid in desponsationibus operentur conditiones, tacite, ac speciales?

775. Quæstio est de illis conditionibus, quæ sunt intrinsecæ adeo, ut earum defectus vitiet desponsationem, quales sunt reciprocos consensus, defectus impedimenti dirimentis. De his igitur universaliter tenendum, per ejusmodi conditiones dispo.